

λίκιν, ντύμα, σώντυμα, σωπάννι, φόδρα. 2) Σινδών διὰ τῆς δοπίας καλύπτονται οἱ Ἐβραῖοι καὶ οἱ Μωαμεθανοὶ νεκροὶ Μακεδ. (Καστορ.) 3) Πληθ., ἐπιμήκη έύλα συγκρατοῦντα ἔσωθεν τὰ τοιχώματα τῆς βάρκας Σύμ.: *T' ἀστάρια τῆς βάρκας.* 4) Ἡ πρώτη βαφὴ έύλων, σανίδων κττ. πρὸ τεθῆ ἐπ' αὐτῶν τὸ δριστικὸν ἐλαιόχρωμα Ἀθῆν. Σάμ. κ.ά. —Λεξ. Δημητρ. 5) Ἡ ἀμυνονία τοῦ ἔσωτερικοῦ τῶν τοίχων οἰκίας Ρόδ. Χίος (Νένητ.)

ἀσταρτος ΝΠολίτ. Παροιμ. 4,467.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀστάρι. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὑπενδύω ἔνδυμά τι μὲ ἀστάρι. Συνών. ἀσταρτώνω 1, φοδράρω.

ἀσταρτίνιν τό, Λυκ. (Λιβύσσο.) ἀσταρτίνιν Κύπρ. ἀσταρτίνι "Ηπ. Μεγίστ. Νάξ. ἀσταρτίζ" "Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) ἀσταρτούχ" Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *astarlık.*

***Ἀστάρι** 1, διδ., ἔνθ' ἀν.: *Αὐτὸ τὸν παννὶ κάρ' γι' ἀσταρτίζ* Ζαγόρ.

***ἀσταρτόποντλο** τό. ἀσταρτόπον Πόντ. (Σάντ.)

Υποκρ. τοῦ οὐσ. ἀστάρι.

Μικρὸν ἀστάρι 1, διδ.

ἀστάρωμα τό, "Ηπ. Πελοπν. (Άρκαδ.) —Λεξ. Αἰν. Βυζ. Δημητρ. ἀστάρωμαν Κύπρ. ἀστάρωμα "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θράκ. (Άργιανούπ.)

Ἐκ τοῦ φ. ἀσταρώνω.

1) Ἡ ἐργασία τῆς προσδραφῆς τοῦ ὑπορράματος εἰς ἔνδυμα ἔνθ' ἀν.: *Τὸ παλτὸν θέλει ἀστάρωμα* Άρκαδ. 2) Τὸ ὑπόρραμμα "Ηπ.: *Τὸ πανωφόρι στοίχισε πλεύτερο τ' ἀστάρωμά τον παρὰ ή ἀγορά τον.*

ἀσταρτώνω σύνηθ. ἀσταρτώνου βόρ. ίδιωμ. ἀσταρτώνων Κύπρ. *σταρτώνω Κρήτ. (Βιάνν.) *σταρτώνων Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀστάρι.

1) Προσδράτω ἀστάρι εἰς τι ἔνδυμα σύνηθ.: *Ἀσταρτώνω τὸ πανωφόρι - τὸ σακκάκι σύνηθ.* Σταρτώνου τὸν παλτὸν "Ηπ. (Ζαγόρ.) Συνών. ἀσταρτίζω, φοδράρω. 2) *Ἀπλώνω τὸ πρῶτον στρῶμα ἐλαιοχρώματος τὸ ἄλλως λεγόμενον ἀστάρι Ἀθῆν. κ.ά. —Λεξ. Δημητρ.

ἀστάρωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀστάρουτος Εῦβ. (Κονίστρ.) ἀστάρουτος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀσταρτώτος < ἀσταρτώνω τοῦ ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημασίαν στερητικὴν διὰ τῆς προπαροξυτονίας.

*Ο μὴ ἔχων ἀστάρι σύνηθ.: *Ἀστάρωτο παλτό - σακκάκι - φόρεμα κττ.*

ἀστασία ή, λόγ. σύνηθ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀστασία.

*Ἐλλειψις εὐθύτητος χαρακτῆρος.

ἀστατος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀστατος βόρ. ίδιωμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀστατος.

1) *Ἀσταθής, εὐμετάβλητος κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἀστατη τύχη. Ἀστατος καιρός. Ἀστατος ἄνθρωπος. Ἀστατος χαραχτῆρας. Ἀστατη καιροὶ κοιν. || Ἀσμ.*

Οὖλα τοῦ κόσμου ἀστατα κι οὖλα χωρὶς θεμέλια, ὥρες μοῦ φέρονταν δάκρυα κι ὥρες μοῦ φέρονταν γέλια Ζάκ. 2) *Ο μὴ παύων νὰ κινήται, ἀεικίνητος "Ηπ. Στερελλ. (Αἴτωλ.): *Ἐγὼ εἰμί* ἀπὸ τὸ πρῶτον διὰ βράδυν ἀστατος κι ἀκούμπητος "Ηπ. Ἀστατος ἄνθρωπον, πάντες σμαδῶ κι σμακεῖ

Αἴτωλ. 3) Ζωηρός, ἀτακτος *Ηπ. (Ζαγόρ.) Πόντ. (Οἰν.) Στερελλ. (Αἴτωλ.): *Ἀστατον μωρὸν Οἰν. Πιδὶ ἀστατον Ζαγόρ. Ἀστατον πιδὶ κατὰ διαόλ'* Αἴτωλ.

ἀσταύρωτα ἐπίρρο. Νάξ. (Απύρανθ.) Πελοπν. (Μάν.) Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀσταύρωτος.

1) Χωρὶς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ (ή σημ. ἐκ τοῦ ἐθίμου νὰ σχηματίζεται μὲ τὴν μάχαιραν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ζώου πρὸ τῆς σφαγῆς) Νάξ. (Απύρανθ.): *Σώπα, κακοορρίζικο, γὰρ θὰ σὲ πάσω καὶ θὰ σοῦ κόψῃ* ἀσταύρωτα τὴν γεφαλή σου! Τέθοιω *υναικῶ* θέν ἀσταύρωτα οἱ κεφαλές των κόψιμο. 2) Χωρὶς οἰκτον, ἀλύπητα Πελοπν. (Μάν.): *Τὴν ἐχτύπαγε ἀσταύρωτα.*

ἀσταύρωτος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀσταύρωντος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. σταυρωτός.

1) Ἐκεῖνος ἐπὶ τοῦ δοπίου δὲν ἔγινε ὑπὸ τοῦ ιερέως ἦ ἄλλου τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ πρὸς ἀγιασμὸν ἦ θεραπείαν κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἄφησε ἀσταύρωτο τὸ ματάκι τοῦ παιδιοῦ Λεξ. Δημητρ. Τὸ παιδί ἔμεινε ἀσταύρωτο Σύμ. Γούλτις ἔσταύρωσεν ὁ ποπτᾶς κ' ἐμὲν ἐφῆκεν ἀσταύρωτον Χαλδ. Ἀσταύρωτο ψωμὶ δὲν ἔτρωγε ποτέ του Λεξ. Δημητρ. 2) Ο μὴ σχηματίζων τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ο μὴ σταυροειδῆς σύνηθ.: *Ἀσταύρωτη ἀντέννα. Ἀσταύρωτα χέρια. Ἀσταύρωτη κουβέρτα (χωρὶς σταυρωτὰς γραμμάς). 3) Ο μὴ πιστεύων εἰς τὸν σταυρόν, ἀπιστος, κακὸς Πελοπν. (Άρκαδ. Βασσαρ. Λακων. Μάν.): Ἀσταύρωτος ἀνθρωπος Λακων. *Βρὲ τὸν ἀσταύρωτο!* Άρκαδ. Συνών. ἀθεος 1, ἀντίθεος 1, ἀντίπιστος, ἀπιστος 3. 3) Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἡρχισεν ἀκόμη ἔργον τι (ή σημ. ἐκ τῆς συνηθείας νὰ κάμνῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὁ ἀρχίζων ἔργασίαν τινὰ) Σύμ. 4) Ἐπὶ καρποῦ, ο μὴ σχηματισθεὶς εἰσέτι Σύμ. 5) Ἐκεῖνος τὸν δοπῖον δὲν δύναται τις νὰ νικήσῃ εἰς συζήτησιν, νὰ ἀποστομώσῃ "Ηπ. Μακεδ. (Καταφύγ.). 6) Ἀκατάπαυστος, ἀτελείωτος Πελοπν. (Λακων.): *Κακὸ ἀσταύρωτο.* Συνών. ἀτέλειωτος. 7) Ἀδάμαστος, ἀτίθασος Πελοπν. (Σουδεν.): *Ἀσταύρωτο κορίται.* 8) Πολύπειρος Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Λαμ.) Συνών. πολύξερος. 9) Λαίμαργος Πελοπν. (Μάν.) 10) Ο μὴ φορτικῶς ἐνοχλήθηεις, ο μὴ βασανισθεὶς ὑπὸ τινος σύνηθ.: *Ἄντος δὲν ἀφίνει κάνενα ἀσταύρωτο σύνηθ. Μέρα νύχτα δὲν τὴν ἀφίνει ἀσταύρωτη Λεξ. Δημητρ.***

ἀσταφίδιαστος ἐπίθ. σύνηθ. ἀσταφίδιαστος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταφιδιαστός < σταφιδιάζω.

1) Ο μὴ μεταβληθεὶς εἰς σταφίδα, ἐπὶ σταφιλῆς καὶ ἄλλων καρπῶν ἔνθ' ἀν.: *Τσαυπτὶ ἀσταφίδιαστο. Ρῶγα ἀσταφίδιαστη.* Ἀσταφίδιαστα βύσσινα - δαμάσκηνα κττ. σύνηθ. Συνών. ἀσταφιδιαστος 1. 2) Μεταφ. ο μὴ φικνωθεὶς, ἀρυτίδωτος. ἐπὶ ἀνθρώπου ἔνθ' ἀν.

ἀσταφίδωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀσταφίδοντος βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταφιδωτός < σταφιδώνω.

1) *Ἀσταφίδιαστος 1, διδ., σύνηθ. 2) Ο μὴ περιέχων σταφίδας Λεξ. Πρω.: *Ποντίγγα ἀσταφίδωτη.*

ἀστάφνιστος ἐπίθ. πολλαχ. ἀστάφνιστος Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σταφνιστός < σταφνίζω, δὲν ἐκ τοῦ ἀρχ. σταθμητικῆς.

1) Ο μὴ ὑποβληθεὶς εἰς εὐθυγράμμισιν διὰ στάθμης πολλαχ.: *Ἀστάφνιστος τοῖχος. Ἀστάφνιστο πάτωμα.* 2) Ο

